

H. 844.

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

ÉS A

„HANGYA”

SZÖVETKEZETEK KÖZPONTJA,
MINT TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET

HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTETTE ÉS KIADTA:

TÖRÖK BÁLINT

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TITKÁRA

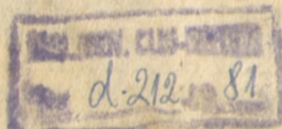
A „HANGYA” CIMŰ MELLÉKLETET SZERKESZTETTE:

Dr. HARMATH JÁNOS

A „HANGYA” ALIGAZGATÓJA.

1920 - 1921.

ÖTVENEGYEDIK ÉS ÖTVENKETTEDIK ÉVFOLYAM.

CLUJ—KOLOZSVÁR,

„MINERVA” IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

1921.

Az „Erdélyi Gazda“

1920. és 1921. évi, 51. és 52. évfolyamának tartalomjegyzéke.

Önálló eredeti cikkek.

Önálló eredeti cikkek.		Lapszám	Lapszám
1920.	Lapszám		Lapszám
Néhány szó gazdatársainkhoz. Dr. gróf Bethlen György	1	A bukaresti gazdakongresszus Dr. Apáthy Árpád	8
Tájékoztató	2	Termelés biztosításáról. Sándor Pál	13
Mit termelhet a birtokreform-alkotta törpe birtok? Báró Kemény József	2	Az új földreformtervezet	13
A kényszerbérletekről. n. gy.	5	A bukaresti gazdakongresszus. Dr. Apáthy Árpád	13
Ujabb feladatok. Jakab László	5	A földbirtokreform az igényjogosultak szempontjából	19
Agrárreformok a római birodalomban. K. J. Terméskilátások. Gy. Rosenberger Sándor	6	Az amerikai kukorica művelési mód	20
Az Erdélyi Gazdasági Egylet memorandumuma	9	Az erdélyi juhfajták tejelőképességének fokozása tenyészkiválasztás útján. Fider János	20
Erdély és Románia birtokmegoszlása. Dr. Szekeres Endre	15	A mestergerenda	25
Ébredjünk. Dr. Páter Béla	16	Földreformügyi szemle	25
Az E. G. E. a bukaresti kormányánál n. gy.	16	Az erdélyi juhfajták tejelőképességének fokozása keresztezés útján. Fider János	26
Az őszi vetések előtt G. J.	17	Fagyasztott őszi buza	26
Kényszerbérlet és földbirtokreform szemle n. gy.	17	A nép gazdasági erősségei	31
Ujabb feladatok: Jakab László	17	Pénzbírság az őszi szántásért	31
Földreform Magyarországon	19	A csemegeturó készítése. Fider János	32
Milliók pusztulása Fekete-Nagy Béla	20	A földreform és a mezőgazdasági szeszgyárak	32
Az állatok levágásának korlátozása	20	Panasz a szőlősgazdák köréből	32
Őszi teendők a gyümölcsösben k. e.	22	Magyar gazdák küldöttsége Bukarestben. Cs. Gy.	37
Földreform Magyarországon	23	A boronákról	38
Termesszünk nemesebb fajta csipkebogyót. Dr. Páter Béla	25	A kereseti adótárgyalások alkalmából	38
Az alma feldolgozása és eltartása. Gáspár József	25	Madarak a gyümölcsösben. Ifj. Szász F.	39
Miniszteri nyilatkozat a földbirtokreformról	25	Gazdagytülés Dicsőszentmártonban	43
Termesszünk nemesebb fajta csipkebogyót Dr. Páter Béla	29	A régi királyság agrárreformja	43
Fogarasi Lészai Ferencz halála	31	Az eke helyes kiválasztása	44
Az „Erdélyi Gazda“ olvasóihoz. Török Bálint	32	Madarak a gyümölcsösben. Ifj. Szász F.	44
A Kisküküllő vármegyei Gazdasági Egylet közgyűlése	32	Ujabb veszedelem az elszakított részek gazdáira. Szász István	49
Gazdasági levél. Szász Ferencz	33	Földreformügyi szemle F.	49
Felhívás Gazdatársainkhoz	33	Őszi szántás, tavaszi tarcsázás. K.	50
Az E. G. E. újabb felszólalása az agrárreform tárgyában Garoflid miniszter előtt	34	Termeljünk gyűszűvirágot. Páter Béla	50
Az új kényszerbérlet rendelet	41	Az erdélyi jelzalog kölcsönök ügye. B. F.	55
Földreformügyi szemle	41	Műtrágyázás kérdéséhez. Szász Ferencz	55
Mezőgazdasági gépek szövetkezeti használata. Farkas Árpád	42	A gyakrabban termelni szokott konyhakerti növények vetési és mívelési naptára	56
1920	47	Termeljünk gyűszűvirágot. Dr. Páter Béla	59
A kolozsvári gazdaértekezlet	47	Földreformügyi szemle. F.	61
A magyar gazdatársadalmi egyesülések egymáshoz való viszonya	48	A keleti marhavész hat kilométerre van a bukovinai határtól	61
Földreformügyi szemle	49	A ragadós állati betegségek elleni ojtásról és az ajtóanyagok áráról. J.	61
Az erdélyi juhfajták tejelő képességének fokozása. Fider János	49	Termeljünk gyűszűvirágot. Dr. Páter Béla	62
Egy veszedelmes állatjárványról. László Tibor	50	Az agrárkommunizmus	67
Mezőgazdasági gépek szövetkezeti használata. Farkas Árpád	50	Mezőgazdaságunk üzemeinek jövedelmezősége. F. A.	67
1921.		A meszes szőlőtalajok telepítése. Z. Horváth Károly	68
A gazdasági egyletek, gazdakörök gyűléseinek összehívásáról	1	Többtermelés P. Szentmártoni Bálint	68
Földreformügyi szemle	2	A baromiitenyésztésről. Ifj. Szász Ferencz	68
A cukorgyártás és a répaár	2	Egyetértő összetartás. Dr. gr. Bethlen Gy.	73
Földreformügyi szemle	7	A társulás a mezőgazdaságban. F. A.	73
Az 1920. évi állatösszeírás adatai vármegyenként	7	Mesterséges keltetés és kelteőgépek. Ifj. Szász Ferenc	74
		Védekezés a járványos elvetélés ellen Dr. H. F.	76
		Földreformügyi szemle	81
		Tyuk-tenyésztés. Ifj. Szász Ferencz	81
		Meszes szőlőtalajok telepítése. J. Horváth Károly	82
		A magyarországi „Hangya“ közgyűlése	87
		Az erdélyi földreform törvénytervezet	87
		Tyuk-tenyésztés. Ifj. Szász Ferencz	88
		A Mezőgazdaság állapota	88
		A falusi hitelszövetkezetek feltámadása	93
		Az erdélyi földreform törvénytervezet	93
		A gazdák vagyon- és jövedelemadója T. B.	94
		Gyűjtsünk gyógynövényeket. Dr. Páter B.	94
		Kizsárolt földek termőbbé tétele	95
		Az erdélyi földreform törvénytervezet	101
		Mezőgazdaság állapota	161
		A mezőzáhi gulya felosztása	102
		A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének közgyűlése	107
		Az erdélyi földreform törvénytervezet	107
		Hogyan segítünk a szarvasmarhák elülésénél előforduló bajokon? H. D.	108
		A hadikárok megtérítéséről	109
		A cseh kommunisták és a földművesek	109
		A horómpó	115
		A földbirtokosztás jövő képe. F. A.	115
		A mezőgazdaság állapota	116
		Alapítási tervezet	121
		Védekezés a peronoszpóra ellen. Schöppner Sámuel	122
		A fuzárium. Dr. Nagy Endre	123
		Jegyezzünk biztosító intézeti részvényt	129
		Fuzárium a búzán. Dr. Nagy Endre	129
		A Mezőgazdaság állapota	130
		Gyulatehervári közgazdasági nagygyűlés	130
		A lófogatu járművek megadóztatása	131
		A kacsatenyésztés. Ifj. Szász Ferencz	131
		Az állatkivitel. F. A.	137
		Fuzárium a búzán. Dr. Nagy Endre	138
		Alapítási tervezet	146
		Az új adójavaslatok a mezőgazdaság szempontjából. F. A.	151
		A gyógynövények beváltási ára. Dr. P. B.	152
		A hesszeni légy Héjjasfalván. Dr. P. B.	152
		Alapítási tervezet	155
		Szemle	159
		Mezőgazdaság állapota	159
		Védekezés a buza fuzáriumára ellen dr. N. E.	159
		Gazdatársak	160
		Tudnivalók a gazdák részére	160
		Alapítási tervezet	164
		Szemle. T. B.	165
		A tőzsde lényege és jelentőse	165
		A tenyészkertületekről és apaállatbeszerzésről	165
		Kérelem az E. G. E. kiállítási szakosztályának tagjaihoz	166
		Dr. Balázs Ferenc	166
		Alapítási tervezet	170
		Szemle	173
		A szárazság és a szőlők. Schöppner Sámuel	173
		A mezőgazdaság állapota	173
		Alapítási tervezet	180
		Szemle	181
		A reptülő tiszog. Dr. Nagy Endre	181
		A szalmadarázs kártétele. Dr. Páter Béla	182
		Rövid útmutatás a gyógynövények gyűjtésére és szárítására nézve. Dr. Páter B.	182
		Szemle	187
		Takonykór, bőrféreg. Tamási Béla	187
		Mezőgazdaság állapota	188
		Három veszedelem. N. E.	188
		Rövid útmutatás a gyógynövények gyűjtésére és szárítására nézve. Dr. Páter B.	188

	Lapszám
Hogy lehet a répánál fele költséggel nagyobb termést elérni. Dr. Nagy E.	189
A Magyar Szövetség programja	195
Az új vámdijszabás, a gazdák és a fogasztók	195
A lisztharmat fellépett	196
Szalastakarmány termelésünk fokozása F.	196
A szőlősgazdák az árumintavásáron	205
Néhány szó a juhok betegségének gyógyításáról. Fider János	205
Fuzárium a többi kulturnövényeken dr. N. E.	206
Lud tenyésztés. Ifj. Szász Ferenc	207
Az új földbirtokreform törvény. Dr. gróf Bethlen György	211
Néhány szó a juhok betegségének gyógyításáról. Fider János	211
Megjegyzés, a juhok betegségének gyógyításáról. Jakab L.	212
Fuzárium a bab féleken és a szelekció. Dr. Nagy Endre	212
A Gazdák Biztosító Intézete R. T. alakuló közgyűlése	217
Pulyka tenyésztés. Ifj. Szász Ferenc	217
A gazdatisztek megélhetésükért	223
A Magyar Szöv. az agrártörvény revíziójáért	231
Bejelentő nyilatkozat az agrárreformhoz	231
A gabonakivitel monopolizálása	232
A marosvásárhelyi gazdaggyűlés	239
Gabonaraktárak. Gál Imre	239
Az első lépés	239
Gazdatisztek és bérlők marosvásárhelyi gyűlése	240
A világ gabonatermése	249
Gabonakivitel. F.	249
Rövid útmutatás a fontosabb gyógynövények gyűjtésére. Dr. Péter Béla	249
Marosvásárhelyi gazdanapok	250
A gazdatisztek kongresszusa	250
A telepesek és a földbirtokreform	257
Az egyenes adók	258
Rövid útmutatás a fontosabb gyógynövények gyűjtésére. Dr. Péter Béla	258
A magunk erején	254
Az üszög elleni védekezés. Dr. Péter Béla	266
Az E. G. E. a rekivirálások ellen	267
Rövid útmutatás a fontosabb gyógynövények gyűjtésére. Dr. Péter Béla	267
Mezőgazdaság állapota	267
A legszomorubb	273
A földbirtokreform és a mezőgazdasági ismeretek fejlesztése. Dr. Drexler Béla	273
A mételykor gyógyítása. Raphael Oszkár	374
A gazdanagygyűlés	279
A jelszavak és valóság. I.	293
Hogy oldható meg a magyar gazdasági szakoktatás kérdése? Dr. Nagy Endre	293
A must cukortartalmának meghatározása	294
Utóhangok, a marosvásárhelyi gazdaggyűlés után. Zsigmond Dani felszegi	294
Ami szabad, de nem lehet	299
Földreform és skatudás. Alföldi Pál	299
Románia vetés jelentése	300
Az E. G. E. szakosztályai és géposztálya	305
Az arankairtás tíz parancsolatja	305
Dry-Farming	311
Az E. G. E. szakosztályainak ügyrendje	312
Az állatösszeírás	317
A mezőgazdaság állapota	318
Szemle	323
A csalamádé és tengeriszár cukortartalma. Dr. Weiser István	324
Az adóbevallás	329
Az erdélyi földreform pénzügyi részének megoldása	330
A magyar földreform és a hitelkérdés	331
Szalmafeltárás. Id. Molnár Lajos	331
Szemle	337
Szalmafeltárás. Id. Molnár Lajos	338
Az agrárreform pénzügyei	345
A vagyon-érték becslés	347
A becslések	351
Az új adótörvény és a gazdák	351
A vagyon és jövedelemadó alapjául szolgáló föld-hozadék és értékbecslési táblázat	352
Az 1921. évi állatszámilási adatok. T. B.	332

	Lapszám
Szemle	357
A becslések	357
A karácsony estjén	365
A direkttermelők. Dr. Eöry István	365
A friez-racka keresztezésről N. N.	366
Az új borok lefejtése.	367
A csiperke gomba termelése P. Nagy Sándor.	367
Gazdasági levél. Szász Ferencz	368
Igen Tisztelt Kiszervező Ur. Zsigmond Dani Felszegi.	369

Egyleti élet.

1920.	
Meghívó	18
Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányi gyűlése	21
Pályázati hírdetés	21
Meghívó	21
Közgyűlési meghívó	21
Az E. G. E. ig. választmányi és közgyűlése	29
Meghívó a decz. 5-iki gazdaggyűlésre	35
Meghívó	43
Meghívó a decz. 5-iki gazdaggyűlésre	43
Az E. G. E. igazgató-választmányi ülése	51

1921.	
A közös gabonabeszerzés iránt érdeklődő tagjaink figyelmébe	27
Közégi bikák	27
A gazdák a király előtt	33
Alapszabályaink betérjesztése jóváhagyásra	33
Az E. G. E. géposztálya	33
Az E. G. E. képviselője a szeszgyárosok bukaresti kongresszusán	33
Az állattenyésztés érdekében	39
Felhívás	39
Az ajtóanyagok együttes beszerzése	45
A használható mezőgazdasági gépek közvetítése	45
Az állatbiztosítás nehézségei	45
A miniszter az állatkivitelről	53
A földmivelésügyi miniszter válasza az erdélyi állategészségügy érdekében küldött felterjesztésünkre	53
A szeszgyárosok szövetsége	71
A szeszgyári gazdaságok ügye	76
Gabona akciónkról	76
Kérelem tangjainkhoz	76
Az agrárreform törvénytervezet	95
A kényszerbérlet és a kigazdák	95
Garofliid a kisbirtokosok és telepesek panaszaról	109
Meghívó	122
Kérelem az E. G. E. kiállítási szakosztályának tagjaihoz	124
Meghívó az E. G. E. állatkiállítási szakosztályának ülésére	124
Az E. G. E. lapfelügyelő bizottságának ülése	124
Közgyűlési meghívó	129
Meghívó	129
Közgyűlési meghívó. Az E. J. M. Sz. T. E. közgyűlésére	129
Meghívó. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete igazgató-választmányának ülésére	129
Az igazgató-választmány ülése	131
Az E. G. E. állatkiállítási szakosztálya végrehajtóbizottságának ülése	133
Közgyűlési meghívó	137
Meghívó	137
Közgyűlési meghívó. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének közgyűlésére	137
Meghívó. Az E. J. M. Sz. T. E. igazgató-választmányának ülésére	137
A gazdák és a Gazdák Biztosító Szövetkezete	138
Felirat az állatkivitel ügyében	139
Az erdélyi méhészek a kolozsvári árumintavásáron	139
Az E. G. E. igazgató-választmányának jelentése, az egyesület 1918, 1919 és 1920 évi működéséről	141

	Lapszám
Az E. G. E. 1920. évi pénzügyi-irányítási ki-mutatása	147
Az E. G. E. 1920. évi mérlegszámlája	148
Az E. G. E. 1921-én költségeloirányzata	148
Az E. G. E. közgyűlése	160
Az igazgató-választmány ülése	163
Felirat a kényszerbérletek ügyében	166
Egyesületünk állásfoglalása az új adójavaslatokkal szemben	166
A kolozsvári tőzsde érdekében	174
Meghívó	205
Meghívó	211
Közgyűlési meghívó. Az E. J. M. Sz. T. E. közgyűlésére	213
Meghívó. Az E. J. M. Sz. T. E. igazgató-választmányi ülésére	313
Az E. G. E. igazgató-választmányi ülése	217
Gazdaggyűlés Marosvásárhelyen	223
A gazdakörök szervezeti szabályai	223
Az E. G. E. régi és új szakosztályai	250
Meghívó a gazdaggyűlésre	257
Meghívó a gazdanagygyűlésre	265
Az E. G. E. régi és új szakosztályai	268
Az E. G. E. lótenyésztési szakosztálya	275
Meghívó	295
Közgyűlési meghívó. Az E. J. M. Sz. T. E. közgyűlésére	295
Meghívó. Az Állattenyésztési és Forgalmi Növénytermelési és Értékesítési, Szőlészeti és Borászati, Irodalmi és Könyvkiadó vállalati szakosztályok ülésére	295
Megalakult az E. G. E. lótenyésztési szakosztálya	300
Az E. G. E. igazgató-választmányi ülése	307
Választmányi ülés	313
Az E. G. E. szakosztályainak ügyrendje	318
A gazdasági gépeket, eszközöket, anyagokat vásárló gazeák és tömegben beszerezni óhajtó gazdasági egyletek és gazdakörök figyelmébe	324
Meghívó. Az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési szakosztályának ülésére	329
Meghívó	337
Az E. G. E. Növénytermelési és értékesítő szakosztályának ülése	349
Az adóbevallások határidejének kitolása	340
Meghívó	340
Meghívó. Az E. G. E. Szőlészeti, Borászati és Gyümölcsészeti szakosztályának ülésére	345
Meghívó. Az E. G. E. Állattenyésztési és Értékesítési szakosztályának ülésére	345
Meghívó cukorrépatermelői értekezetre	345
A cukorrépatermelők értekezlete	347
Jegyzőkönyv	353
Jegyzőkönyv	354
Az igazgató-választmány ülése	359
Az erdélyi cukortermelők értekezlete	371
Az E. G. E. az adóbecslések ellen	371
Mik az E. G. E. tagjainak jogai és kötelességei	372
Hátrálékos tagjainkat	372
Kik és hogyan léphetnek be az E. G. E. tagjai sorába	372

Törvények és rendeletek:

1920.	
A kényszerbérletre vonatkozó rendelet. A Gazeta Oficialában megjelent 1920 febr. 17 20393 sz. alatt	3
Kik az agrárreform igény jogosultjai? Megjelent 1920 máj. 27. 21842 sz. alatt	4
Instrukciók a kényszerbérletekért fizetendő összegek beszédéről. Kiadta az Agrárkomité kolozsvári oszt. 1920 aug. 1-én 29326 sz. alatt	14
Új rendelet a kényszerbérletek tárgyában. Kiadta az Agrár Komité Elnöksége 1920 jul. 22. 5617 sz. alatt	14
Rendelet a pálinkafőzésről. Kiadta a pénzügyminiszterium 75145 és 751153—1920 sz. alatt	26
Az agrárreformra vonatkozó utasítások.	

	Lapszám
Kiadta az Agrár Komité elnöke 1920-ban.	27
Az agrárreform községi bizottságainak végrehajtási utasítása. Kiadta az Agrár Komité elnöke 29676—920 sz. alatt	35
Uj rendelet a kényszerbérletekről. Kiadta az agrárreformügyi miniszter 1920 nov. hó 5-én 30313 sz. alatt	36
20 millió lei	53
1921.	
Rendelet az állatvágási tilalom módosításáról	2
Gabona összeírásai és rekvirálási rendelet	8
Uj takarmány maximális árak	14
Rendelet a kutyaadó felemeléséről	21
Erdészek államvizsgálója	33
Kórházi ápolási díjak	76
A közlekedésügyi miniszter 6386/1341. sz. rendelete	76
Az ojtóanyag beszerzést megkönnyítő kormánypénztár	76
Nincs rekvirálás — van rekvirálás	76
A hivatalos lap 56 száma	77
A német hadsereg	77
Biharmegyében elrendelték a háziállatok összeírását	77
Lehet levelet küldeni Magyarországra	82
Állami kiküldetés helyett igazgatóságok	82
Leszerelés, amnesztia	82
Uj kiviteli illetékek	85
A sertéskivitel szabaddá tétele	85
A pénzügyminiszterium körrendelete	96
Hadjárat a kutyák ellen	96
A legelőre hajtott állatok egészségügye	102
Az ostromállapot korlátozása	102
A tavaszi állatösszirásra vonatkozó rendelet	102
Az osztrák-magyar értékpapírok lebélyegzése	110
Ujabb ingatlan forgalmi korlátozás	110
A fénytűzésről és az árdrágítás leküzdésére hozott törvényrendelet	110
Hivatalos ünnepek	116
A K. T. rendeletéről alapján bérbeadott földek hasznosítása	123
A bevetett területek kényszerbérbeadása	123
A Monitorul Oficial	124
Kiviteli illetékek	139
A postaigazgatóság rendelete	139
Az állatkivitel szabaddátétele	153
Okleveles gazdák testülete	197
A Banca Generala bankjegyeinek kivonása a forgalomból	197
Kiviteli vámok	197
Szövetkezeti felmentése a nyereségadó alól	197
Az állategészségügyi szolgálat szervezése	197
Kísérőket rendelhetnek ki a szeszszállításokhoz	197
Románia határainak rendezése	197
Szegényszállítási perlekedés	197
Az erdő törvény	218
Állatkiviteli tilalom	218
A régi királyság agrárreform törvénye	218
Az egységes szeszadótörvény	232
Az új termésrendelet	240
Rendelet az agrárreform végrehajtására vonatkozólag	241
Az állam szerződése az Agrár Bankkal a földreform pénzügyi műveleteinek lebonyolítása tárgyában	241
Kiviteli kommisszió díjszabás	241
Agrárreform Bukovinában	241
A gabonaárak maximálása	241
A határszéli gabonaforgalom	242
Leszállították a gyapju illetékeit	242
Megszüntetett kiviteli díjak	242
A vízjogi új szabályozása	242
Gabonaszállítások érvénytelenítése	259
Az új kenyér és lisztárak	259
A gabonakereskedők ellenőrzése	259
Felsőbb gazdasági szakoktatás	275
Az állatvágási rendelet módosítása	275
Módosították a fegyvertartásra vonatkozó szabályokat	295
Mezőgazdák forgalmi adója	300
Romániából tilos a takarmányneműek kivitele	300
A hűvelyesek szállítása	300
A marosvásárhelyi állatvásár	300
Az új vízjogi törvény	306

	Lapszám
A takarmány maximális árának felemelése és rekvirálása	306
Csak szállítási engedély alapján szállít a vasút gabonát	306
Megjelent az új kiviteli rendelet	306
Az állatkivitelhez	313
Az új vágási rendelet	313
Az új vadászati törvény	317
Az agrártörvény helyesbítései	319
A Németországból hozott lovak elosztásáról	324
Burgonyából nem szabad szeszt főzni	325
A szerződési illetékek előre fizetendők	325
Az agrártörvény végrehajtási utasítása	329
Külföldi kártalanítás	332
A kazántulajdonosok figyelmébe	333
Az egészséges tengeriből való szeszfőzés	333
Az agrártörvény végrehajtási utasítása	337
Egy új törvény	339
Vágási tilalom	339
Az agrártörvény végrehajtási utasítása	346
Tilos a takarmányok exportálása	347
Az agrártörvény végrehajtási utasítása	353
A bortermelést ellenőrző bizottság	353
Az agrártörvény végrehajtási utasítása	358
Kedvezmény a motoros talajmivelő eszközök tulajdonosainak	361
A kivitel újabb szabályozása	361
Rendelet a borexport ügyében	361
Az okmány- és segélybéllyel el nem látott ügydarabokat a hatóságok nem intézik el	361
Fénytüzési adóra vonatkozó bejelentések	372
Szesztilalom a munkaszüneti napokon	372
A borkivitel szabaddátétele	372
Gabonaexportőrök és a forgalmi adó	372

Gazdasági levelek:

	Lapszám
1921.	
Falusi levél. <i>Bárdos Péter</i>	2
Tekintetes Szerkesztő <i>Tanka Béla</i>	2
Tekintetes Szerkesztő <i>Horváth Gyula</i>	21
Mélyentisztelt Szerkesztő <i>Ur Gerbert K.</i>	21
Igen tisztelt Szerkesztő <i>Ur! Zsigmond Dani, felszegi</i>	307
Igen tisztelt Szerkesztő <i>Ur! Zsigmond Dani, felszegi</i>	325
Igen tisztelt Szerkesztő <i>Ur! Zsigmond Dani, felszegi</i>	332

Kisebbségi szakközlemények:

	Lapszám
1921.	
Közös gabonabeszerzés élelmezési célokra	8
Termesszünk több répat	14
A községi apaállatok	20
Mit csináljunk februárban? Mezőségi	32
Az állatforgalmi illetékekről	38
A szeszgyárosok bukaresti kongresszusa	45
Március havi tennivalók. Mezőségi	56
A XXIX. dési bikakiállítás	65
Községi utak fásítása tűzrendészeti szempontból	109
Fegyvert a pásztoroknak és erdőőröknek	123
A Gazdák termelvényeinek maximálása	196
Az erdélyi bortermelés válságos helyzete	287
K. Gy.	287
Szüret előtt I.	287
Nemes és vad fűzesek téli és tavaszi kezelése	234
Kisérlet a burgonya vetésével	324
Az őszi szántás és a szárazság. Vestsik Vilmos	340
Védekezés a nyulragás ellen B. E.	347
Herés felültrágyázása	360
Erdősítés akáccal	360
Szabadon álló fémtárgyak megóvása a rozsdától	361
Mikor hirtűnk el a műtrágyákat?	361
A kifőzött törköly, mint trágya	361
A patakenőcs	361
Olcsó fűfesték	361
A tojás színe	361
A tehének takarmányozásáról Sz. F.	370
Csemeték megvédése nyulragás ellen	370

Irodalmi szemle.

	Lapszám
1920.	
Erdélyi Magyar Naptár	35
„Szekely Mész”	35
A Mészeti Közlöny	52
Erdélyi Barázda	52
Méhészgazdák zsebnaptára	52
1921.	
A méhészgazdák zsebnaptára	9
A Mészeti Közlöny	22
Szemle	34
Közgazdaság	34
Rövid utmutatás a vadontermő gyógynövények gyűjtésére. Páter Béla dr.	96
Mészeti Közlöny	96
Utazás a faluból a községbe. Dr. Cséser Lajos	102
Népies kiadási gazdasági szakkönyvek	109
Utazás a faluból a községbe. Dr. Cséser Lajos	109
A társadalmi gazdaságtan alapvonalai. Dr. Seyfried Károly	109
Házi mézestészták készítése	116
Házi mézestészták és méhtermékek fel-dolgozása	126
A „Brassói Lapok”	189
Két új magyar szakkönyv	207
Megjelent az erdélyi földbirtokreform törv., Az „Erdélyi Gazda Zsebnaptára”	218
Megjelent a földreformtörvény felülvizsgált, hiteles, magyarnyelvű fordítása	232
Az Erdélyre, Bánátra, Körös és Maramaros vidékére vonatkozó földreformtörvény megjelent magyar nyelven	242
Terjesszük a „Mészeti Közlöny”-t	242
Mezőgazdasági kalauz	295
A gazdaközönség számára nélkülözhetetlen kalauz	325
Az Erdélyi Barázda	325
Gazdasági Szakkönyvek	325
Magyar Nép	333
Az erdélyi gazdák számára nélkülözhetetlen tudnivalók	333
A „Köztelek” 30 éves jubileuma	440
Leghasznosabb karácsonyi ajándék.	347
Gazdák Lapja	347
Tanítók Lapja	347
Megjelent a „Magyar Nép” második száma	347
Megjelent az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára	361

Szövetkezés.

	Lapszám
1920.	
Személyi hír	36
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület felhívása	36
A szekelyek méhészeti szövetkezete	36
A biztosítás	36
Gazdasági gép és termény kiállítás Marosvásárhelyen	37
A szászok az agrárreformról	37
A kisgazdák szervezkedése	37
Szövetkezeti általános tanfolyam Budapesten	37
Erdélyi magyar gazdasági egyesület	43
Az erdélyi méhészek gyűlése	43
Az Aradmegyei Gazdasági Szövetkezet	43
A Marostordai Földműves Szövetség	43
A Gazdák Biztosító Szövetkezetének új központja	53
Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület 40 éves lesz	53
A Tordaerényes vármegyei Gazdasági Egyesület	53
Kézdivásárhely és Vidéke Gazd. Egyesület	53
Méhész-estély Sepsiszentgyörgyön	23
Méhészegylet Gyergyóalfalun	53
1921.	
A szövetkezeti eszme propagálása. Nagy Dénes	3
A szövetkezeti eszme propagálása. Nagy Dénes	9
A szövetkezeti eszme propagálása. Nagy Dénes	14

Az „Erdélyi Gazda“

„Hangya“ című mellékletének tartalomjegyzéke.

	Lapszám		Lapszám		Lapszám
1920.		A központ közleményei	90	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	256
Adjon Isten	39	A szervezetek autonómiája és az állami beavatkozás hátrányai	99	A központ közleményei	256
Az új központ alakulása	39	A központ közleményei	99	A „Hangya“ központ üzenete	263
A „Hangya“ jelenlegi helyzete és a szervezetek kötelessége	39	A szervezetek autonómiája	103	Felhívás italmérési ügyben	264
Lészai Ferenc	40	Fizessük adósságunkat	103	A központ közleményei	264
A „Hangya“ akciót indít	40	Felhívás szervezetekünkhez	103	Uj szervezetek törvényjavaslat	271
A központ közleményei	40	Boltosok ellenőrzése	103	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	271
Szövetségi kartársaink	45	A szövetségi propaganda jelentősége	113	A központ közleményei	272
Maradunk	45	A hadikölcsönkötvények és osztrák-magyar állampapírok lebélyegzése	113	A „Hangya“ szervezetek vezetőihez	277
Hiteligények és az ideiglenes pénzügyi helyzet javítására teendő intézkedések	45	A központ közleményei	114	Fontos közlemény	278
A központ közleményei	46	Az élet és a törvény	117	A központ közleményei	278
Karácsony	55	A központi áruellátás	117	Szövetségünk és az új szövetségi törvényjavaslat. Dr. Garda Kálmán	289
A karácsony és a szervezet	55	Előleptetések a központnál	118	A budapesti Hangya központ üdvözlője	291
A gazdák szervezkedése és a „Hangya“ szervezetek	55	A központ közleményei	118	Felhívás szervezetekünkhez a luxus- és forgalmiadó-rendelet végrehajtására	281
A központ közleményei	56	A szervezők pünkösztje	127	A központ közleményei	291
1921.		A munka szabadsága és a szövetségi autonómia	127	Szövetségünk pénz- és hitelügye	297
„Boldog újévet“	5	Az utólagos koronabeváltás	228	A központ közleményei	298
A gazdák szervezkedése és a „Hangya“ szervezetek	5	A központ közleményei	228	Egy szervezet gondolatai	303
A taggyűjtés és az üzletrésztöke	6	Szövetségi autonómia és ellenőrzés	135	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	304
Az ellenőrzés központosítása	6	A központ közleményei	135	Szövetségi levél. Zsigmond Dani felszei	304
A központ közleményei	6	Szövetségi autonómia és szövetségi népnevelés	149	A központ közleményei	309
Szövetségünk tájékoztatására	11	A központi áruellátás	149	Előre szervezetek	309
Közfelhívás a szervezetekhez	12	A központ közleményei	150	„Tízparancsolat“	309
A központ közleményei	12	Szövetségi autonómia és gyakorlati tömegnevelés	156	A szervezet, mint a jólét alapja. Kerégyártó Mihály	310
Szövetségi feladatunk	17	A központ közleményei	156	A központ közleményei	310
Szövetségi központ Székelyudvarhely	23	Körlevél szervezetekünkhez	161	„Tízparancsolat“	315
A központ közleményei	24	Részvényjegyzési tudósítás	161	Szövetségi levél. Zsigmond Dani felszei	315
Előkészületek az új központ közgyűlésére	29	A központ közleményei	161	A központ közleményei	316
Termelés és szervezet	29	A „Hangya“ Ipar Részvénytársaság 1920-iki üzletve és fejlődése	171	Igazságok	321
A központ közleményei	30	A központ közleményei	171	Munkára fel!	321
Együttműködés a vezetők és tagok között	35	Meghívó	177	Szövetségi levél. Zsigmond Dani felszei	322
A központ közleményei	35	Tudnivalók a közgyűlésen megjelenő tagok számára	177	A központ közleményei	322
Szövetségi erkölcs és üzleti erkölcs	41	Felhívás gyógynövények gyűjtésére	177	Szövetkezetek! Ne felejtsük	327
A beváltási többletösszegek igazolása	41	Mérleg-számla	178	A szervezet pénzének helyes kezelése annak jelentősége	327
A korona becsereléséről	41	Meghívó	185	Rendenzünk karácsonyi szövetségi ünnepe	327
A központ közleményei	41	Tudnivalók a közgyűlésen megjelenő tagok számára	185	A központ közleményei	328
Kövessük példáját	47	A központ közleményei	185	A rend, mint a szervezet alapja. Kerégyártó Mihály	335
Szövetségi nevelés és taggyűjtő-mozgalom	47	Hangya szervezetek vidéki értekezletei	192	Rendenzünk karácsonyi szövetségi ünnepe	335
Szövetségi ünnepség Kézdialmáson	47	Értesítés	193	A központ közleményei	336
A központ közleményei	48	Felhívás gyógynövények gyűjtésére	193	Szövetkezzünk	342
Évi közgyűlés és szövetségi tőke	51	Időhaladék az évi mérlegeknek a törvényszékekhez leendő betérjesztésére	193	Hitel nincs	342
A 40%-os bonok beváltása	57	Részvényjegyzési utasítás	193	Szövetségi levél. Zsigmond Dani felszei	342
Ragaszkodjunk egységünkhöz	58	A központ közleményei	193	Rendenzünk karácsonyi szövetségi ünnepe	343
A központ közleményei	58	A központ közgyűlése	201	A központ közleményei	343
Uj államtükárság Kolozsvárt. Dr. Garda Kálmán	63	Fontos figyelmeztetés a Generala-bankjegyek beváltására	202	Szövetségi bajtársam	349
Ragaszkodjunk egységünkhöz	63	A központ közleményei	203	Neveljük boltosainkat	349
A központ közleményei	64	Rendelet	209	A központ közleményei	350
Szövetségünk autonómiája	69	A központ közleményei	290	A szövetségi pénz- és tőkekezelés	355
Szövetségi fekete lista	69	Szövetségi irodalmat	215	Szövetkezésben az erő	355
Hangya-kirendeltség Aradon	69	Közgyűlési beszéd	215	Szövetségi levél. Zsigmond Dani felszei	356
A központ közleményei	70	A központ közleményei	216	A központ közleményei	356
Husvét	79	Szövetségi szervezkedés	221	A közeledő karácsony	363
A socialis segélybélyegdíjak lerovása	79	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	221	Évvégi könyvelés és leltározás	363
Fizessük adósságunkat	79	A központ közleményei	222	A könyvelési osztály felhívása	364
A központ közleményei	79	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	229	A központ közleményei	364
A Csehszlovákiához csatolt Hangya-szervezetek sorsa	79	A központ közleményei	229	Jézus a szövetségi eszme első apostola	375
A központ közleményei	79	A szövetségi könyvvezetés ismertetése	237	Kérdések kérdése. Dr. Garda Kálmán	375
A „Hangya“ múlt évi jelentése az üzlet-eredményről	89	Az árak hullámlása	237	Karácsony. Dr. Harmath János	376
A rendes évi közgyűléssel kapcsolatos teendők	89	A központ közleményei	238	Gazdasági levél. Zsigmond Dani felszei	387
A „Hangya“ lappéldányai a szervezetek és a központ érdekében gyűjtendő és megőrzendő	90	B szövetségi könyvvezetés ismertetése	247	A központ közleményei	377
		A központ közleményei	248		
		Szövetkezetek világtalálkozója	255		
		Felhívás szervezetekünkhez	255		

	Lapszám
A Szolnokdoboka-vármegyei Gazdasági Egyesület átvétele	15
A Gazdák Biztosító Szövetkezetének nagyromániai főigazgatósága	15
Dánia a modern Kánaán. A szövetkezetek hazája	21
A székely gazdák szervezkedése	27
Az udvarhelyvármegyei községi Földmives Szövetségek vezetőinek szíves figyelmébe	33
Az Udvarhelymegyei gazdaggyűlés vizsgálója	33
Földmives zászló	33
A kisküküllőmegyei gazdák gyűlése	33
A javak áremelkedése és a tűzbiztosítás	39
Az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület Tenyészállatvásár	39
A szatmármegyei gazdák szervezkedése	30
A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet	40
A tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület	40
Mit csináljunk a gazdakörben?	45
Kézdivásárhely és Vidékének Gazdasági Egyesülete	45
A Marostordamegyei Földmives Szövetség Gyergyószárhegyen a Méhészek	45
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület vagyonának zárolása Dr. B.	53
A dicsőszentmártoni gazdaggyűlés	59
A fogyasztási és értékesítő szövetkezetekről dr. G.	65
A magyar szövetkezetek Csehszlovákiában	71
A Háromszékvármegyei Gazdasági Egyesület	71
A székely gazdák Bukarestben	77
A szatmármegyei gazdák gyűlése	77
A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egyesület	82
A Szolnokdoboka vármegyei Gazdasági Egyesület	82
Az Erdélyi Barázda	82
Kézdivásárhely és Vidékének Gazdasági Egyesülete	82
Az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség Gazdabál Sárfalván	91
A Gazdák Biztosító Szövetk. Romániában	91
A Gazdasági és Hitelszövetk. Szövetsége	95
A budapesti Hangyáról	95
Meghívó a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének ülésére	96
A Gazdasági és Hitelszövetk. Szövetsége	102
A földmivesek tanácsulása	102
A Marostordamegyei Földmives Szövetség	102
A „Hangya” kirendeltség	102
A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet	110
Az Udvarhelyvármegyei Földmives Szöv.	110
Az Udvarhelyvármegyei tenyészszarvasmarhák törzskönyvelése	110
A marostordamegyei Földmives Szövetség	110
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület	110
Báró Jósika Gábor a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének elnöke	116
A „Vointa” a Hangyáról	116
A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület	119
Közgyűlési meghívó Az Erdélyrészi Méhész Egyesületnek	124
Az E. M. E. rendkívüli közgyűlése	139
A Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egylet	139
Ingyenes szőlőoltási tanfolyamok Zilahon	139
A Szilágymegyei Gazdasági Egylet	139
A Gazdák Biztosító Szövetkezetének részvénytársasággá való átalakulása	139
A Marostordavármegyei Földmives Szöv.	139
Az E. M. E. felhívása a méhészekhez	153
Tudnivalók a méhészek részére	153

	Lapszám
A nagybodófalvai gazdakör	153
A végvári, fehéregyházi s bégamonostori gazdakörök	153
A tusnádi gazdakör	153
Mezőgazdasági felügyelőségek felállítása	153
A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület	153
A Marostordavármegyei Földmives Szövetség	166
A székelyhodosi gazdaszövetség	167
A marosvásárhelyi gazdakör	167
Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület	174
Szabad gyülekezési jog	174
Marhalevelek kiállítási díja Udvarhelymegyében	174
Az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség tanácsa	174
A „Hangya” közgyűlése	189
A „Hangya” központ	189
Az udvarhelymegyei Földmives Szövetség	197
Háromszéken új méhészkör alakult Imecsfalván	197
Az Udvarhelyvármegyei Méhészegyesület székháza	197
A marosvásárhelyi Gazdakör elnöksége	197
Meghívó. Az E. M. E. ig. választmányának Közgyűlési meghívó az E. M. E.-nek	207
A kerelőszerintpáli gazdakör	207
Meghívó. Az E. M. E. ig.-választmányának Közgyűlési meghívó. Az E. M. E.-nek	213
A Marostordamegyei Földmives Szövetség választmányi ülése	213
Köszönetnyilvánítás	213
Tűzoltó júliális Árkoson	213
Gazdanap Nyárádszentlászlón	213
A nyárádszentlászlói gazdanap	218
Meghívó a gazdatisztek értekezletére	255
Az udvarhelyvármegyei méhészegylet vagyonának átvétele	232
A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egyesület	233
Gazdanapok	233
Gazdanap Farkaslakán és Vargyason	233
Mezőgazdasági kiállítás	233
A nagyváradi hegyközség	233
A mezőmehesi népinternátus és a hadiárva	242
A kisküküllőmegyei gazdák és a földreform	242
Az E. M. E. jubilaris közgyűlése	242
Közgyűlési meghívó az E. M. E.-nek	242
Meghívó az E. M. E. ig.-választmányának	242
A Szatmármegyei Gazdasági egyesület	242
Szövetkezetek felmentése a nyereségadó alól	250
A gazdatisztek szervezkedése	259
Az E. M. E. jubilaris közgyűlése	259
Erdélyi Mezőgazdák Részvénytársasága	259
Gazdatisztek gyűlése Marosvásárhelyen	267
A bánáti gazdatisztek és a hivatásos bérlők	275
Felhívás a cukort igénylő méhésztársainkhoz	288
Gazdanap Vargyason	288
A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület	288
A magyarországi méhészek részére 10 vagyon cukor	295
Gazdanapok	295
Elmaradt kiállítás	295
A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület terménykiállítása	295
A Magyar Szövetség népirodát nyitott Kolozsváron	301
E cukort igénylő méhészeket felhívjuk	301
Gazdanap Gernyeszegen	301

	Lapszám
A „Hangya” szövetkezetek panasza	301
Országos ebkiállítás	301
A bánáti gazdatisztek gyűlése	305
A Krassószörényi Gazdasági Egylet közgyűlése	312
A Marostordavármegyei Földmives Szövetség	313
Mezőgazdasági érdekképviselők szervezése Csehországban	325
A bánáti gazdatisztek	325
A Marostordavármegyei Földmives Szövetség téli munkaprogramja	325
A bánáti telepes kisgazdák gyűlése	333
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete	340
A szövetkezetek és a bankok egyeduralma	340
A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet	361
Szövetkezeti nap	361
Az erdélyi méhészek gyűlése	361
A becslőbizottságok által eszközölt becslések	362
Aki szervezett gazda	373
Fölös pénzen minden gazda	373
Megértés nyilatkozik meg	373
A Marostordavármegyei Földmives Szövetség	373
Buzaházán	383
A Háromszékmegyei Gazdasági Egylet	373
A méhész cukor ügye	373
Mi a legszebb újévi ajándék	373

Tárca.

1921.

Egy 200 éves jószágigazgatói kötelezővény T. B.	50
Az ópium. Dr. Nagy Endre	41

Biztosítás.

1921.

Uj rovatunk	189
A Gazdák Biztosító Szövetkezete	189
A biztosító intézetek működéséről	189
Tizenhatmillió vitás biztosítás	189
A gazdák Biztosító Intézete R. T. alakuló közgyűlése	225
A magyar biztosító intézetek	243
Dolgozik a vörös kakas Gy. A.	243
Pusztító jégverés	243
Nacionalizálás	251
A Gazdák Biztosító Intézete R. T.	300
Tűzkár	301
Tudnivalók a biztosításokról	306
A Gazdák Biztosító Intézete R. T.	313
A nem román biztosító intézetek folytathatják működésüket	313
A Gazdák Biztosító Intézete r. t. és a Gazdasági Egyesületek. <i>Alföldy Pál.</i>	373

Vegyes közlemények.

1920.

Lapszám: 3, 4, 7, 14, 22, 26, 30, 35, 36, 37, 38, 43, 44, 53, 54,	
---	--

1921.

Lapszám: 2, 4, 9, 16, 22, 28, 34, 40, 46, 54, 59, 60, 65, 66, 71, 77, 85, 91, 96, 97, 102, 110, 119, 124, 125, 133, 134, 140, 153, 163, 167, 174, 182, 190, 197, 207, 213, 218, 225, 233, 243, 251, 259, 268, 275, 288, 295, 301, 308, 313, 319, 325, 326, 333, 334, 340, 341, 348, 354, 362, 373, 374.	
---	--

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 3 KORONA.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.

Néhány szó gazdatársainkhoz.

*„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely,
Áldjon, vagy verjen sors keze
Itt élmed-halnod kell!”*

Vörösmarty.

Gyakran halljuk, hogy -maradiak, a hatalomhoz görcsösen ragaszkodók, hüberies eszmékkel teltek vagyunk.

Talán közöttünk is akadnak, kik hajlandók — ha nem is egészen — legalább részben koncedálni e tételek igazságát.

Itt az ideje, hogy szembenézzünk e kérdéssel és kertelés nélkül foglalkozzunk azzal.

Távol áll tőlünk a politika, távol áll bármely faj, vagy osztály iránti animozitás.

Az idő kerekeibe sem akarunk kapaszkodni, hisz tudnunk kell, hogy aki ezt megpróbálná, az előbb-utóbb a kerekek között pusztulna el. Azonban a történelem egyben azt is tanítja, hogy ha az idő kerekeinek forgása bármi okból a rendesnél sebesebbé válik, úgy ennek folytán a társadalmak szervezetében életműködési zavarok állanak elő.

E megfontolások vezettek eddig és fognak ezután is vezetni.

Manapság nem az egyedi, hanem a kollektív társadalmi élet típusával találkozunk mindenütt, mely életfolyás rendjén még anélkül is, hogy azt osztályok, vagy termelési ágak mesterségesen idéznék elő, azok között a létért való küzdelemmel természetesen velejáró sűrűdások jutnak napfényre, amelyekkel szemben való ellenálló képesség fokozásának célja hozza létre a társulásokat (szakszervezetek, kereskedelmi és ipar-kamarák, gazdasági egyesületek).

E téren leggyengébben mi gazdák állunk, aminek egyik oka már a dolog természetéből ered. Nevezetesen abból a körülményből, hogy mi rendesen nem tartózkodunk tömege-sebben egy helyen, hanem elszórtan sokfelé.

Ha tehát senki által kétségbevonat joggal szervezkedik minden termelési ág, mi jögon volna ez csupán tőlünk megtagadható? Viszont életképtelenségünk bizonyítéka lenne az, hogyha mi nem szervezkednénk, aminek elmaradása, következményeiért majdan magunkra is vethetnénk.

Nincs okunk vakond módjára a napsütés elől a föld alatt bujkálni! Felemelt fővel siessünk az egyesüléssel, nehogy késő legyen! Ne maradjon el senki az Erdélyi Gazdasági Egylet 76 éves zászlója alól!

Tiszta lelkiismerettel, fennhangon hirdethetjük, hogy a mi ügyünk nem egy szűkkörű osztályé, hanem az egész társadalomé.

Mi a jog, törvény, igazság és méltányosság sziklaszilárd alapjain állunk. Nem ellenezünk egy olyan földbirtokreformot, amely a ugyanezekkel számolva a társadalomra áldáshozó lesz. Nem ellenezük, hogy a háborus világkatasztrófa közöttünk járó béna áldozatainak, hadiözvegyeinek, hadiárvaiknak sorsa könnyíttessék, az egész társadalom vállaira hárítatván ennek terhe és hogy a földbirtokreform áldásaiban részesíttessenek azok. Nem ellenezük, hogy ahol valóban földéhség van, olyanok, kiknek kezében jó helyen lesz az áldott föld, a boldogulhatásukhoz szükséges földhöz juttattassanak.

De az ellen joggal tiltakozhatunk, hogy ősi földjétől a mi intelligens gazdaosztályunk megfosztassék és hogy emellett a reform társadalmi szempontból is katasztrófális legyen.

Avagy az ezerholdasok érdeke beszél belőlünk akkor, midőn felszólalunk oly tényleg megtörtént esetek ellen, hogy pl. egy református lelkész tizenhét holdnyi egyházi földjéből tizenegy hold, egy 8¹/₂ holdas birtokostól 8 hold elvételét?

Ne legyen szabad felvetnünk azt a kérdést, hogy miféle jogi, gazdasági, vagy társadalmi szempontok indokolják, hogy a föld, amint erre esetek vannak, szakértő kezekből elvételén, iparosoknak, hivatalnokoknak adassék?

Azt gondoljuk, hogy midőn e kérdéseket felvetjük, mi állunk szociális alapon, az említett esetek pedig antiszociálisak.

A mi kívánságunk csupán az: aki a földhöz nyúl, az legyen tisztában annak szent mivoltával.

Jelszavaink pedig: a társadalmi haladás, — ami nem jelent egyet a rombolással, — valamint a jog és erkölcs.

Egyéb fegyverünk nincsen. Bizva e meglévőekben, ne maradjon el egy gazda sem zászlónk alól!

Dr. gróf Bethlen György

E. G. E. alelnök,
negrárszakosztály elnök.

Tájékoztató.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet június hó 28-án nagyjelentőségű választmányi ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy kebelében „Agrár” szakosztályt létesít.

E határozat következtében azonnal megalkult az „Agrár” szakosztály és ez működését meg is kezdte.

Köztudomású, hogy a társadalom minden rétege szervezve van, csak a gazdatársadalom áll ma is szervezetlenül. Jóllehet a gazdatársadalom hajdan e léren első volt, már 1844-ben az E. G. E. ben bizonyos fokig szervezkedett.

Az bizonyos, hogy a gazdatársadalmat oly mérvben szervezni, mint pld. az ipari munkásokát, ma még lehetetlen. De a mostani szervezetlen állapot tarthatatlan. Ennek hátrányait már sokszor tapasztalhatta a gazdaközönség, de soha annyira mint most. A mennyiben továbbra is ragaszkodnék a gazdaközönség szervezetlenségéhez, úgy ez jele lenne annak, hogy még mindig nem értette meg ennek parancsoló szükségességét.

Nem politikai okból, nem osztály, vagy faj ellen történik a szervezkedés, hanem tisztán önvédelemből, gazdasági érdekből.

A szervezkedés tulajdonképpen igen egyszerű. Ez már meg van a megyei gazdasági egyletekben és az E. G. E.-ben, csak fel kell azt frissíteni és eleveníteni. Ez pedig nem az Erdélyi Gazdasági Egyleten, hanem a gazdákon múlik.

A választmányi ülés elhatározta, hogy felszólítja a gazdaközönséget, hogy a tervezett szakosztály költségének fedezésére, *holdanként egy koronával* járuljon hozzá.

A gazdaközönségre tehát két kötelesség háramlik: egyik az, hogy az egy koronás holdankénti hozzájárulással tegye lehetővé az E. G. E. intenzív működését. Ez az egy koronás hozzájárulás a birtok mezőgazdasági területe után fizetendő, tehát az erdőterület levonásával. A fizetés az illető megyei gazdasági egyletnek teljesítendő, vagy a hol ilyen nincs ott vidéki képviselősegeknél, melyeket alapsz. 39. § értelmében szervezünk. Kinek kényelmesebb az teljesítheti a fizetést az E. G. E. pénztáránál, a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r.-t.-nál (Mátyás király-tér 7.). Ez esetben megjelölendő, hogy a fizetés E. G. E. „agrár” szakosztálya részére történik.

Ne gondolkozzék senki úgy, hogy ha ő nem fizeti járulékát, más úgy is fizet. Ez kicsinyes, önző eljárás, nem méltó önértékes földtulajdonoshoz. A hogy az ipari munkás fizeti járulékát, úgy erkölcsi kötelesség a birtokosnak is fizetnie.

Másik kötelessége az egyes birtokosoknak, hogy adott esetben forduljanak tanácsért az E. G. E.-hez és annak utasítása értelmében járjanak el, mert *csakis egyenlő eljárásnak van és lehet nyomatéka.*

Most, a békeszerződés aláírása után az E. G. E.-nek első feladatául, memorandummal fordul megfelelő helyre és kimutatja azt, hogy a földbirtokreform rendelet nem csak igazságtalan, de nem is szociális és tönkre teszi a mezőgazdaságot és ennek következményeként az ipart és kereskedelmet is. De kimutatja azt is, hogy a gazdaközönség nem ellensége egy megfelelő reformnak, ha az igazságos. Felvilágosítja a megfelelő fórumokat arról, hogy a kényszerbérlet rendelet milyen veszélyes állapotokat teremtett, kimutatja azt, hogy e ren-

delet következtében minő jogtalan és igazságtalan elbánásban részesült és részesül a gazdaközönség. E memorandumot az E. G. E. fogja a megfelelő helyekre juttatni.

Felkérjük gazdatársainkat, hogy mindazon sérelmeket, igazságtalanságokat, a melyek az agrár-reform vagy a kényszerbérlet eljárása rendjén már történtek és történni fognak, velünk tudatni sziveskedjenek, hogy azokat egyrészt nyilván tarthassuk, másrészt szakszerű tanácsokkal szolgálhassunk. Tanácsadókul Erdély legelső szakemberei ajánlotiák fel a köz érdekében szolgálataikat. E tudósításoknál azonban a legnagyobb *objektivitást* kérjük, *mivel csakis a megcáfolhatatlan, a száraz igazságnak van ereje.*

A mennyiben a gazda közönségtől megfelelő anyagi támogatásban részesülünk és ennek következtében a kellő személyzetet beállíthatjuk, egyes ügyek teljes elintézését is vállalni fogjuk. De míg ez nincs meg, tanácsadáson kívül, csak kisebb dolgok elintézésére vállalkozhatunk.

Miután az ország ellátása, éppen a kényszerbérletek következtében, nagyon is problematikus, kérjük gazdatársainkat, sziveskedjenek időközönként a gazdasági helyzetről (termés, munkák haladása, bevetett terület stb.) rövid, de pozitív tudósításokat küldeni, hogy egyrészt a fogyasztóközönséget tájékoztathassuk, másrészt meg pozitív adatokkal kimutathassuk a földbirtokkal követett eddigi eljárás nemzeti és közgazdasági kárait.

Hogy a gazdaközönség tájékozva legyen arról, hogy a kért anyagi hozzájárulást milyen célra fordítjuk, tájékozásul a következőket mondhatjuk: A szükség és lehetőség szerint időközönként megjelenő Erdélyi Gazda költségeinek fedezése az első cél. A lap egy-egy példányát minden fizető gazdatársunknak díjtalanul megfogjuk küldeni. Megfogják érteni gazdatársaink, hogy előbb már felsorolt feladataink elvégzéséhez is a mai nagyfoku drágaság mellett rendkívül nagy személyi és dologi kiadások fognak szükségessé válni, a melyeknek fedezése és egész programunk beváltása csupán az esetben válik lehetővé, ha gazdatársaink ezekhez anyagi segítséggel is kivétel nélkül hozzájárulnak.

Kérjük ismétlen gazdatársainkat vegyék komolyan fennt vázolt programunkat és teljesítsék kötelességüket, hogy mi is teljesíthessük a miénket.

A legnyomatékosabban hangoztatjuk, hogy mi soha nem politizáltunk és politizálni ezután sem fogunk. Soha nem izgattunk senki és semmi ellen és ezt tenni ezután sem fogjuk. Soha faj vagy osztály harcot nem hirdettünk és ezután sem fogjuk tenni. Mi a gazdák érdekeit és jogait kívánjuk védeni, ezzel pedig az ország érdekeit védjük. Mert az ország hasonló a fához: gyökere a mezőgazdaság, ágai az ipar, levelei a kereskedelem, ha a gyökér elpusztul, lehullanak a levelek és elszáradnak az ágak.

Mit termelhet a birtokreform alkotta törpe birtok?

A termelés rendszerét a társadalom műveltségi foka adja meg. A műveltségi fokot meghaladó termelési fok elrendelése nem ér semmit, mert képtelenség. Ha Anglia elrendeli, hogy gyermeknek nem szabad produktív munkát végezni, úgy ez a törvény nem ér semmit. Anglia termelésrendszere még nem elég fejlett ahhoz, hogy azt a félmillió gyermeket, akit az élet munkára kényszerít, fel menthesse nehéz sorsa alól.

Éppen így a K. T. birtokreform és kényszerbérlet rendelete sem ér semmit, mivel a törpe- és kisbirtokos nálunk nincs a gazdasági tudás és kultúra azon fokán, hogy az ország ellátását átvehesse és biztosíthassa.

De ha Anglia tovább fejlődik, akkor el fog jönni az az idő, hogy a fenti, ma képtelen rendelet, önmagától törvényté válik. Éppen így ha gondoskodva lesz arról, hogy nyugodt csendes, *kultur munka* népünket oda mívelje, hogy képes legyen az ország ellátására, a nagybirtok önmagától a nép kezére fog jutni minden erőszakos és az ország létét felborító rendeletek nélkül is. Mivel a gazdasági bellerjesség haladásával, mind kisebbedik azon föld terület, melyet egy adott tőke és munka erő megmívelni képes.

Belgiumra, Dániára és Franciaországra szokás hivatkozni, hogy a „petite culture” milyen óriási jövedelmet produkál. Erdély 78%-a eme „petite culture” kategóriájába tartozik már rég óta, de — egyes kivételekből eltekintve — ama Belga stb. intenzív kulturát nem látni sehol. Talán feltaláltak egy új rendszert, amely képessé teszi a törpe birtokost erre a kultur ugrásra? Ha feltalálták, akkor is talán jó volna először a meglevő 78%-kal, végezteni ezt az ugrást!

Az említett országokra hivatkozók, ha foglalkoztak ezeknek az országoknak mezőgazdaságával, elfelejtene néhány talán lényegtelen kulturális tény. És pedig, hogy ezeknek az országoknak kis emberei majdnem kivétel nélkül irni olvasni tudó, gazdasági szakiskolát végzett emberek, kik tudatában vannak azzal, hogy iskola végzés daczára folyton tanulni kell. Erről, csak Dániában hatvan szaklap tanuskodik. Belgiumban ahol körübelül 1.800.000 főnyi a földműves népesség, 8000 népies mezőgazdasági tanfolyamot tart fenn az állam, tehát 210 földművesre jut egy tanfolyam. Míg nálunk 167.000 földművesre jutott 1. Az ország törpebirtokosainak és birtokos jelöltjeinek jó 50% analphabéta. Önálló kis és törpe birtokos, ki gazdasági szakiskolát végzett alig van. És gazdasági szaklapunk csak egy volt.

Elfelejtik a hivatkozók, hogy ama országok kisbirtokosai elérték a *műveltség ama fokát*, hogy belátják azt, hogy csak *kollektív nagy üzemben* tudnak annyit és olyan minőségűt termelni, a mennyit saját és a közérdekben termelniük kell, s hogy ezt elérjék szívesen lemondanak, termelési és értékesítési önnállóságukról. És nálunk? tudommal több kísérlet daczára még soha sem sikerült egy Kolozsvárt tejjel ellátó szövetkezet összehozása sem!

Elfelejtik a hivatkozók, hogy az említett országok kis emberei azért, hogy óriási eredményeiket elérhessék, a szó legszorosabb értelmében kiuzsorázzák magukat és családjuk munkásságát, mint ahogy Frost kimutatja.

Hirdetéseket felvesz az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatala. Cluj—Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. ☞

Effelejlik azt, hogy ami beválik a művelt nyugaton, az nem válhatik be itt keleten, hol a gazdasági kultúra rohamosan halad ugyan, de hátra felé.

A mennyire a K. T. földreform rendeletéből ki lehet venni, a rendelet 5 holdas sakk-tábla koczkákra fogja az országot felosztani. Miután a törpe birtokosokra fog az ország ellátása háramlani, talán érdekelni fogja a fogyasztókat, hogy mit termelhet egy ilyen birtok.

A mi törpe- és kisbirtokosaink a háromnyomásos rendszer szerint gazdálkodnak. E rendszert a régi rómaiak ismerték, és rossz földeken, még Itáliában is alkalmazták Julius Caesar idejében (100 évvel Kr. e.) A haladás tehát túl gyorsnak nem mondható. E rendszert jellemzi, hogy a termő föld $\frac{1}{3}$ része parlagon marad, hogy „pihenjen”. Ez a „pihenés” egy szintén igen régi felfogás, az őstalajérőben vetett hirt szüleménye. Ma tudjuk, hogy őstalaj-erő nincs. Egyedül a helyes és okszerű, a viszonyokhoz alkalmazkodó, és tudás által irányított munka az, ami a talajertőt fentartja és gyarapítja. Egyedül a gazdasági tudás és munka szüli azt, hogy a rossz talaju, zord klímájú Dánia hektáronként 32.6 mm. gabonát terem. Míg Európa talán legjobb talaju országa, a régi Románia gabona állaga 12.2 mm. hektáronként. Erdély országos állaga 13 mm. a mi holdra átszámítva 7.5 mm. Ebből a törpe birtokra kerekén 5 mm. esik.

A reform rendelet ötholdas birtokok létesítését kontemplálja és felteszem, hogy legelőről külön gondoskodik. Minthogy ebből az ötholdból egy hold szénatermő hely lesz, marad négy hold szántó föld. Ez a háromnyomásos rendszer szerint kezelve ad három 1:3 holdas táblát. Ebből egy „pihen”, egy terem őszi gabonát, egy pedig tengerit.

1:3 hold tengeri termése 6.5 mm.

Felhasználás: Vetőmag 130 kg.
A család felhasznál, ha 5 t. áll 80 k. 400 kg.
Rosta alj kallódás stb. 80 kg.
610 kg.

1:3 hold tengeri termése 6.5 mm.

Felhasználás: Vetőmag 60 kg.
Család felhasználása 400 kg.
Disznó hizlalás 100 kg.
Rostaalj kallódás 60 kg.
620 kg.

Felesleg tehát közepes évben 70 kg. e két termésből.

Ez a négy hold szántó egy birtok alkotó részét képezte, és mint ilyen a forgóban termelt. Ha egy egészen egyszerű norfolki négyes forgót veszünk alapul, úgy ebből a 4 holdból évente egy hold takarmányt terem, és 3 hold kenyér gabonát teremhet (tengerit kenyérgabonának számítva). Ez kerekén 22 mm. termés, melyből piacra vihet a gazda 10 mm.-t. A különbség kerekén szerény 9 mm., a mi két család szükségletének felel meg. A hány 4 hold a nagy és középbirtokból fel lesz osztva, annyiszor két, az ellátatlanok közé tartozó család kenyérgabona szükséglete fedeztetlen!

Alapul egy normális évet vettem. De mi lesz, ha beáll egy nálunk gyakori száraz év. A kellő tudással és felszereléssel ellátott birtokos a Campbell féle talajműveléssel ezt a vis maiort 75%-ra kiparírozhatja, de a törpe birtokos nem. Előáll rossz esztendőben az az abszurdum, hogy az 5 holdas gazda, ki az ország ellátatlanait kellene, hogy ellássa, maga is ellátatlanná válik.

Mekkora útat kell a mi kisgazdánknek a gazdasági tudás és kultura mezején megtenni, hogy az 5 mázsás termésből 12 mázsa legyen. Addig pedig az ő kezére bizni az ország ellátását legalább is könnyelműség. Ma már szükséges a földbirtokreform, de nem az ilyen!

Báró Kemény József.

A kényszerbérletre vonatkozó rendelet.

Gazdatársadalmunkat közelről érintő kérdés a kényszerbérletek ügye. Minthogy a rendelet megbízható fordításban kevés gazda kezén van meg, nem tartjuk érdektelennak a Hivatalos Közlöny (Gazeta Oficiala) 1920. febr. 17-iki számában 20393. A. szám alatt megjelent rendelet teljes szövegét az alábbiakban megbízható fordításban leközölni:

Rendelelet.

A kisajátítási és földosztási munkálatok megkönnyítése, valamint a mezőgazdasági termelés biztosítása céljából most, midőn az Agrár Reformról szóló törvényrendelet intézkedéseinek végrehajtása országsszerte kezdetét vette — elrendeljük, hogy mindazon kisajátítható birtokok, a melyek bárminő, akár természetes, akár erkölcsi személyek tulajdonát képezik, úgyszintén mindazon birtokok, a melyeknek birtokosai azokat saját erejükből megművelni képtelenek, az A. R. végleges végrehajtásáig a következő feltételek mellett bérbeadásnak:

1. Cikk. Tekintet nélkül arra, hogy kisajátítás alá esnek-e, vagy sem, — bérbe fognak adni azok a birtokok, a melyek saját gazdasági felszereléssel nem rendelkeznek — a mennyiben a birtokos a birtok megművelését nem képes garantálni. Ide tartoznak az A. R. törvényrendeletnek megfelelőleg a 30 kat. holdat meghaladó szántóval bíró birtokok.

2. Cikk. Bérbe fognak adni az A. R. törvényrendelet értelmében kisajátítható birtokrészek és különösen az illető birtokoknak minden kétséget kizárólag kisajátítható részei.

3. Cikk. Az egész terjedelmükben kisajátítás alá kerülő haszonbérbeadott birtokokból, — a mennyiben a haszonbérelő saját gazdaság felszerelés felett rendelkezik, — nevezett birtokában (használatában) olyan kiterjedésű terület foga meghagyatni, a mennyi nevezett haszonbérelő családjának, gazdasági személyzetének és élő gazdasági felszerelésének eltartásához feltétlenül szükséges.

4. Cikk. Az akár nyereszkesedésből, akár a gazdasági felszerelés hiánya miatt kötött alhaszonbérletek tiltva vannak és semmiséknek nyilvánítottak; az alhaszonbérletbe adott birtokok pedig a jelen rendelet alapján kényszerbérletbe adni rendelt területek közé számítottak.

5. Cikk. E rendelet alapján bérbeadás alá kerülő területek felosztása az A. R. törvényrendelet intézkedése szerinti elsőbbségi sorrend alapján és különösen annak 4, 6, 18. és 33. §-aiban foglaltak szerint fog történni.

6. Cikk. E rendelet alapján fogantatandó kényszerbérbeadásokat a megyei gazdasági tanácsosnak, mint megyei gazdasági bizottság végrehajtó szervének tényleges közreműködésével az A. R. törvényrendeletnek megfelelőleg megalakított megyei A. R. bizottság fogja eszközölni.

7. Cikk. A kényszerbérletre vonatkozó egyellen határozat sem hozható másként, mint

a megyei gazdasági tanácsosnak vagy megbízottjának jelenlétében és értesítése alapján.

8. Cikk. A haszonbér összegének megállapításánál különösen figyelembe veendő: a föld értéke és a földben részesítendő leendő tulajdonos által annak idején fizetendő amortizációs törlesztés összege.

9. Cikk. Sem a bérbeadott birtokok, sem az egyes fasusiaknak kiadott földek, sem pedig a haszonbér összege nem prejudikálhatnak az A. R. végleges alkalmazásának és nem vehetők figyelembe annak végleges alkalmazásakor mint feltétlenül döntő tényezők.

10. Cikk. Abban az esetben, ha a megyei gazdasági tanácsos különvéleménnyel élt, a megyei gazdasági bizottság határozatának végrehajtása a Földművelésügyi Resszort bérleti és A. R. bizottsága határozatának meghozataláig felfüggesztendő.

11. Cikk. A bérbeadás ellen fellebbezéssel élhetnek: a tulajdonos illetve birtokos, valamint a falusiak; úgyszintén az agrár bank kiküldöttje, a kiknek fellebbezése a megyei gazdasági bizottsághoz adandók be azon célból, hogy nevezett bizottság a szükséges aláírásokkal felszerelt fellebbezést határozathozatal végett a Földművelésügyi Resszort bérleti és A. R. bizottsághoz terjessze fel.

E fellebbezések a megyei gazdasági bizottság határozatának keltétől számított 15 napon belül terjesztendők fel a bérleti és A. R. bizottsághoz.

12. Cikk. Az összes közigazgatósági hatóságok felhivatnak, hogy a jelen rendelet végrehajtásával megbízott megyei gazdasági bizottsági közegeknek minden szükséges hatósági segítséget megadjanak.

13. Cikk. A megyei gazdasági tanácsos vagy meghatalmazottja fog örködni a felett, hogy a földben részesített bérlők kapott földjüket az okszerű gazdálkodás szempontjainak megfelelően műveljék meg, kötelezvéen nevezetteket arra, hogy a föld megművelését a Földművelésügyi Resszort által kiadandó utasításoknak megfelelően eszközöljék.

14. Cikk. Jelen rendelet 1920. február 10-én lép életbe.

A reszortfőnök helyett:

Vasile C. Oswald,
főtltkár.

Vegyes közlemények.

A kolozsvári gazdasági akadémia tanítási nyelve.

Az 1919—1920-ik tanévben a bukaresti kormány és az ötven év óta fennálló gazdasági akadémia között történt megállapodás alapján az előadások román és magyar nyelven indultak meg. A hallgatóságból 123 volt magyar és 65 román. Minthogy a magyar hallgatóság nagyszáma indokoltá teszi, hogy továbbra is fenntartassék a román mellett a magyar tanítási nyelv is, az E. G. E. az általa képviselt gazdaközönség nevében azzal az előterjesztéssel fordult a bukaresti kormányhoz, hogy biztosítsa továbbra is a gazdasági akadémia kétnyelvű tanfolyamának fenntartását. A mezőgazdaság fejlesztése, a mezőgazdasági szakértelem fokozása és az, hogy Erdély területének lakossága tulnyomórésztben mezőgazda, a birtokos osztály jórésze pedig magyar, kik a szakoktatásban itt részesültek eddig is és ez-

után is itt kívánnák tanulmányaikat folytatni, volt az E. G. E. előterjesztésének indoka. A májusban előterjesztett beadványra még válasz nem érkezett.

A felekezeti magyar egyetem.

A kolozsvári felekezeti magyar tudomány egyetem ügye június 26-án a megvalósulás stádiumába lépett. Azok a felekezetek ugyanis, amelyek időlegesen megszüntetett ősi intézményeik helyébe az egyetemet autonóm jogaik alapján felállítják, a szervezés kérdését teljesen előkészítették. E napon Sturza Mihály kolozsvári prefektushoz beadták gróf Majláth Guszláv, Nagy Károly és Ferencz József püspökök által aláírt bejelentést, melyben főiskolájuk újabb megnyitását és működésének ez év október hó első napján történő megnyitását bejelentik. A felekezeti magyar egyetem fakultásai a tervezet szerint hat tudománykör tárgyait ölelik magukba: a theológiát, a jog- és államtudományokat, az orvostudományokat, a bölcsészeti-, nyelv- és történelemtudományokat, a matematikai és természettudományokat és a gazdasági és kereskedelmi tudományokat. A karok szervezete a volt Ferencz József tudomány-egyetem kari szervezetének mintájára történik. A közgazdasági fakultást esetleg be fogják olvasztani a matematikai és természettudományi karba. A közgazdasági kar, amennyiben önálló tudományként fogják megszervezni, kereskedelmi és gazdasági osztályokra fog feloszlani. A gazdasági osztály tanszékei a következők lesznek: műszaki tanszék, vegytan, technológia, növénytermelés, gazdasági üzemen és számvitel, közgazdaság és jog, állattenyésztés és állategészség, erdőgazdálkodás, kertészet, apró háziállatok tenyésztése.

A kényszerbérletek statisztikája.

Az E. G. E. kérdőívet bocsátott ki, hogy képet nyerjen a kényszerbérletekről. A beérkezett adatok a következőket mutatják: Kolozsvármegyében 34 birtokra vonatkozólag beérkezett adatok szerint 34220 hold mezőgazdaságilag művelhető területből kényszerbérletként elvettek 21156 holdat átlagosan 47 K. bér ellenében. Vagyis elvették a gazdák kezéről a termő föld kb. 62 százalékát. — Torda-aranyosvármegyében 22 birtok 16672 h. területéből 9542 holdat vettek el. — Alsófehérvármegyében 41 birtok 23510 h. területéből 16493 holdat vettek el átlagos 55 K. bér ellenében, vagyis a föld 70 százalékát. — Kisküküllő vármegyében 53 birtok 23399 h. területéből 11811 holdat vettek el kényszerbérletként. — Szolnok-dobokában 33 birtok 20299 h. területéből 12075 holdat vettek el. — Szilágyvármegyében 10 birtok 6618 h. területéből 2656 holdat vettek el. — Hunyad vármegyében 43 birtok 8773 h. területéből 8695 holdat. — Marostorda vármegyében 2 birtok 1311 h. területéből 1305 holdat vettek el.

A gazdák szervezkedésének sikere Magyarországon.

A szükreszabott Magyarország mutatja legkétségteleb példáját annak, hogy a gazdák szervezkedése minő jelentős faktor lehet egy agrár állam kebelében. Magyarország gazdasági komolyan tömörültek és ma a parlamentben a kisgazdapárt a hatalom. Az E. G. E. nem politikai párt: gazdasági érdekképviselet zászlóját bontotta ki. De a gazdák érdekét kellőleg képviselheti, ha zászlója alá tömörül minden gazda.

Rik az agrárreform igényjogosultjai?

Az 1920. május 27-ikén kelt 21842 szám alatt megjelent rendelet

„Utasítások

az Erdély, Bánát és a többi volt magyar területeken működő helyi bizottságoknak a birtokbármelyezési iránti (impropietarire) jogosultságok megállapítására vonatkozó munkálatai tárgyában

czim alatt a következőket írja elő:

Az Agrár-Reform megvalósítása kezdetét veszi. E megvalósításnak első lépése a földben való részesítés iránti jogosultság megállapítása. A jogosultság megállapítása a helyi bizottság kötelessége. A helyi bizottságot alkotják: a községi bíró mint elnök, a körjegyző, a községi adószedő vagy helyettese és a falusiak két megbízottja, akik az 5 katasztrális holdnál kevesebbel bíró és mozgosítva volt községi lakosok közül választatnak. E választás a községi bíró által összehívandó gyűlésen történik.

A helyi bizottság olyan községekben is meg fog alakítani, amelyeknek területén nincsenek kisajátítható birtokok.

Az ekként megalakított helyi bizottság ezen utasítások vétele után nyomban megkezdí működését és összeállítja az u. n. „birtokbármelyezési kimutatás” czimű táblázatot, amely magába foglalja a birtokbármelyezési iránti jogosultsággal bíró és a 33. §. szerint a következő sorrendbe sorozott helybenlakó igényjogosult falusiak névsorát:

1. Mindazon mozgosítva volt családfenntartó hadirokkantak, akik mint mezőgazdasági cselédek és munkások mozgosításuk előtti utolsó két évben és a kisajátításkor a kisajátított birtokon dolgoztak és a kik családjukkal együtt képesek a földet megművelni.

Ide tartoznak mindazon háboruban elesettek özvegyei és családjai, akik életbenmaradásuk esetén ezen első kategóriába tartoznának.

2. Mindazon mozgosítva volt családfenntartók, akik mint mezőgazdasági cselédek és munkások mozgosításuk előtti utolsó két évben és a kisajátításkor a kisajátított birtokon dolgoztak.

3. Mindazon mozgosítva volt családfenntartó hadirokkantak, akik családjakkal együtt képesek a földet megművelni, ugyszintén mindazon háboruban elesettek özvegyei és családjai, akik életbenmaradásuk esetén e kategóriába tartoznának.

4. Mindazon családfők, akik a háboruban katonai szolgálatot teljesítettek, de rokkantakká nem váltak.

5. Mozgosítva volt nőtlen hadirokkantak, akik a föld megművelésére képesek.

6. Mozgosítva volt nőtlen egyének.

7. A Kormányzó Tanács rendeletére mozgosítottak családjai.

8. Visszatért emigránsok, illetve családjaik, amennyiben nincsen más fenntartójuk.

9. A háboruban részt nem vett családfenntartók.

10. Nőtlen férfiak, akik a háboru folyamán katonai szolgálatot nem teljesítettek.

Minden egyes kategória keretén belül elsősorban azok fognak földben részesíteni, akiknek egyáltalán nincsen földjük és nincs is kilátásuk örökségre, míg azok a kiknek örökségre kilátásuk van ugyanazon kategória keretén belül csak másodsorban fognak földben részesíteni.

Az egy kategóriába sorozottak közül elsőbbségük van azoknak, a kiknek számosabb tagból álló családjuk van — családtagokként számíttatván mindazok, a kik ugyanazon családfő, vagy az egyedüli családfenntartó által tartatnak, tekintet nélkül arra, hogy vajjon törvényes vérokonok vagy pedig örökbe fogadottak, Ugyancsak a falusiak (sáteni) kategóriájába számíttatnak bárminő fokú gazdasági iskolák végzett hallgatói, valamint a hadirokkant tisztiek, a mennyiben ugy előbbiek, mint utóbbiak az országban laknak és magukat a föld megmunkálására kötelezik.

A földben való részesítésből kizáratnak és ezért a kimutatásba való felvételük mellőzteni fog mindazoknál, akik a román állam ellen bírói megállapítás szerint árulás bűntudományát követették el; akik a mozgosítási parancsnak nem engedelmességek, vagy a román hadseregéből megszöktek; az örültek és mindazok, akik

bármely okból gondnokság vagy meghosszabbított gyámság alatt állanak és végül mindazok, akik polgári és politikai jogokkal nem rendelkeznek.

A birtokbármelyezési kimutatásba való felvételt az illető érdekeltnek írásbeli vagy szóbeli kérésére a községi jegyző eszközözi.

Minden egyes kérdés a bizottság által akár annak teljes ülésében, akár a helyszínen részletes igazolási eljárásnak vetetik alá.

Az érdekelt falusiaknak a kimutatásba való felvételénél az illető katonai helyzetének megállapítása szempontjából irányadó bármely bizonyíték, ugymint: leszerelési bizonyítvány, behívási vagy minősítési parancs, a hadkiegészítő parancsnokságok által kiállított speciális bizonylatok, fogolytáborból történt elbocsátásról szóló igazolvány, vagy bármely más, közhatóság által kiállított okirat.

A háboruban elesettek özvegyeinek és családjaiknak megállapítása szempontjából irányadó a hadügyminiszter által kiállított és a községi bíró által láttaozott halotti anyakönyvi kivonat, vagy bármely más közokirat.

Az emigránsok ebbeli minőségének megállapítása szempontjából a helyi községi előjáróság bizonyítványa szolgál irányadóul.

Még vissza nem tért, hadifogságban levő, vagy eltűnt mozgosítottak hivatalból fognak a kimutatásba felvétetni, tekintet nélkül arra, vajjon családjuk részéről előterjesztett-e ilyen irányban kérés, vagy sem.

A földben való részesítés iránti jogosultsággal bíró egyénekre nézve a birtokbármelyezési kimutatás a helyi bizottság által minden egyes érdekeltre vonatkozólag a telekkönyv és a kati birtokívek alapján kiegészítendő azzal, hogy minden egyes jogosultnak milyen kiterjedést saját földje van, továbbá, hogy minden egyes jogosult mennyi ígás jószág és holt gazdasági felszerelés felett rendelkezik.

Az érdekelt falusiak által bírt földek a kimutatásba való felvételük időpontja szerinti jogállapotuknak megfelelően véletnek fel.

Az ekként elkészített és a helyi bizottság összes tagjai által aláírt kimutatás a kimutatásba való felvétel iránti összes kérésekkel és más csatolmányokkal együtt egy iratcsomót alkot és a község irattárában megőrzendő.

A kimutatásnak egy a bizottság elnöke által hitelesített másolata 15 napon át a község háza, templomok, iskolák és a község más középületeinek ajtóira közszemlére kifüggesztendő, aminek megtörténte a lakosság előtt a helybeli szokásos módon, akár kidobolás útján, akár másként, kihirdetendő.

A birtokbármelyezési kimutatások másolatait közszemléretételek keltéről két példányban kiállított jegyzőkönyv veendő fel, melynek egyik példánya község irattárában őrzendő meg, másodpéldánya pedig azonnal a helyi bizottság elnökének adandó át.

A birtokbármelyezési kimutatásba történt felvételükkel meg nem elégedett falusiak írásba foglalt és a községi bírónak intézett kifogásait a községi bírónak adják át, a ki azt kellőképpen felszerelve — elintézés céljából a később kiadandó utasításoknak megfelelően működő helyi bizottság fogja előterjeszteni.

C. Garoflid s. k., G. Cipaiuanu s. k.
miniszter, az agrár bizottság elnöke. főlgazgató.

A titkári hivatal közleményei.

Felhívjuk gazdatársaink figyelmét arra, hogy az E. G. E. titkári hivatala a választmányhatározata alapján az egyet tagjainak mindennemű eladásait és vételét csekély közvetítő díj felszámítása mellett közvetíti. Tehát aki bármit venni vagy eladni akar, jelentse azt az E. G. E. titkári hivatalának Kolozsvár, Majláts-u. 10. — Felkérjük gazdatársainkat, sziveskedjenek a titkári hivattal közölni azt, hogy környékükön a kényszerbérletbe adott földek megvannak-e művelve és hogyan? Továbbá, hogy a kényszerbérletek következtében maradt-e eredetileg is kisbirtokos tulajdonát képező föld műveletlen? Annak is közlését kérjük, hogy a kisbirtokosok a kényszerbérletbe kapott földeket milyen mérvben használnák legelőül. — Ajánljuk gazdatársainknak, hogy behordott terményeiket, magtárl készleteiket, idejében és kellő értékben biztosítsák titz ellen.

A felügyelő bizottság felügyelete mellett
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
DR. SZÁDECZKY LAJOS

A lap az Erdélyi Gazdasági Egylet tulajdona.
Censurat: G. Ratiu.